

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1997/6 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:1998/62

Karar Günü:23.12.1998

R.G. Tarih-Sayı:13.01.1999-23582

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Yeniden Doğuş Partisi Genel Merkezi ile ilçe örgütlerini de kapsayan 58 il örgütünün 1996 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca; Ahmet Necdet SEZER, Samia AKBULUT, Haşım KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Lütfi F. TUNCEL, Fulya KANTARCIOĞLU, Mahir Can ILICAK ve Rüştü SÖNMEZ'in katılmalarıyla 9.9.1998 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında; 'Yeniden Doğuş Partisi'nin 1996 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda; dosyadaki eksiklik giderildiğinden, işin esasının incelenmesine, oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 1996 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddî ögelerini oluşturan defter ve belgelerde Yeniden Doğuş Partisi'nin 1996 yılı gelirleri ve giderleri, birbirine denk biçimde Genel Merkez'in gelir ve giderleri 1.443.490.544.- lira, 58 il örgütünden gelir ve giderleri olmadığı bildirilen 7 il dışında kalan 51 il örgütünün gelir ve giderleri 1.921.563.238.- lira olmak üzere toplam 3.365.053.782.- lira olarak gösterilmiştir.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi'nin 1996 yılı içindeki gelirleri toplamı 1.443.490.544.- liradır.

Bunun, 35.000.000.- lirası bağışlar, 750.000.000.- lirası sair gelirler, 11.658.544.- lirası geçen yıldan devreden nakit, 607.400.000.- lirası borçlar, 39.432.000.- lirası sabit kıymetlerdir.

Genel Merkez'in defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede; aşağıda belirtilenler dışındaki gelirlerin, 2820 sayılı Yasa'nın 61-69. madde hükümlerine uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

- Kira Gelirleri

Esas Sayısı:1997/6 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:1998/62

Yeniden Doğuş Partisi, Muhsin Ganioglu'ndan 1996 yılı için 660.000.000.- lira bedelle kiralamış olduğu binanın bir kısmını, sözleşmedeki hükme dayanarak üçüncü kişilere kiraya vermiş ve bundan 1996 yılında aşağıda gösterildiği üzere 750.000.000.- lira gelir elde edilmiştir.

Kira sözleşmesinde, 'alt kira' ve 'kiranın devri'nin öngörülmesi, binanın genel merkez gereksinimi dışında, gelir elde etmek amacıyla da kiralandığını göstermektedir. Bu yolla elde edilen gelirin bağış niteliğinde olduğu sonucuna varılmıştır.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nunu 66. maddesinin ikinci fıkrası ile gerçek ve tüzelkişilerin her birinin bir siyasî partiye ellimilyon liradan fazla kıymette aynî veya nakdî bağışta bulunması yasaklanmıştır. Aynı Kanun'un 76. maddesinin ilk fıkrasında da, 66. maddenin ikinci fıkrasında belirtilen miktardan fazla gelirlerle, taşınmaz malların bu fıkra da belirtilen miktarı geçen kısmının karşılığının (Anayasa Mahkemesi'nce) Hazine'ye irad kaydedilmesine karar verileceği öngörülmüştür.

Buna göre, bağış olarak kabul edilen (750.000.000 - 660.000.000) 90.000.000.- liradan 50.000.000.- lira düşüldüğünde kalan 40.000.000.- liranın Hazine'ye gelir yazılması uygun görülmüştür.

Kayıt No Kiracı Makbuz Tarih - No Tutarı :

- 3 Sistem Fotoğrafçılık 12.04.1996 - 47203 20.000.000.-
- 5 Sistem Fotoğrafçılık 10.05.1996 - 47204 20.000.000.-
- 9 Sistem Fotoğrafçılık 10.06.1996 - 47206 20.000.000.-
- 13 Sistem Fotoğrafçılık 05.07.1996 - 47208 20.000.000.-
- 13 Saracoğlu Bilgisayar 05.07.1996 - 47209 55.000.000.-
- 17 Sistem Fotoğrafçılık 04.08.1996 - 47210 20.000.000.-
- 17 Saracoğlu Bilgisayar 10.08.1996 - 47211 55.000.000.-
- 17 Mustafa Muratdağı 10.08.1996 - 47212 20.000.000.-
- 22 Sistem Fotoğrafçılık 02.09.1996 - 47214 20.000.000.-
- 22 Saracoğlu Bilgisayar 02.09.1996 - 47215 55.000.000.-
- 22 Mustafa Muratdağı 05.09.1996 - 47216 20.000.000.-
- 22 Musa Şahin 05.09.1996 - 47217 25.000.000.-
- 30 Sistem Fotoğrafçılık 08.10.1996 - 47219 20.000.000.-
- 30 Saracoğlu Bilgisayar 09.10.1996 - 47220 55.000.000.-
- 30 Musa Şahin 10.10.1996 - 47221 25.000.000.-
- 30 Kerim Sargın 10.10.1996 - 47222 20.000.000.-
- 34 Saracoğlu Bilgisayar 06.11.1996 - 47224 55.000.000.-
- 34 Musa Şahin 08.11.1996 - 47225 25.000.000.-

34 Kerim Sargın 08.11.1996 - 47226 20.000.000.-

34 Fatih Gürpınar 08.11.1996 - 47227 20.000.000.-

34 Yılmaz Kurt 08.11.1996 - 47228 20.000.000.-

39 Saracoğlu Bilgisayar 05.12.1996 - 47229 55.000.000.-

39 Musa Şahin 08.12.1996 - 47230 25.000.000.-

39 Kerim Sargın 12.12.1996 - 47231 20.000.000.-

39 Fatih Gürpınar 12.12.1996 - 47232 20.000.000.-

39 Yılmaz Kurt 12.12.1996 - 47233 20.000.000.-

750. 000.000.-

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti'nin 58 il örgütüncü sağlanan gelirleri toplamı 1.921.563.238.- lira olarak gösterilmiş, bunlardan 7 tanesinde gelir ve gider olmadığı bildirilmiştir.

İl örgütleri toplam gelirlerinin, 3.400.000.- lirası giriş aidatı ve üyelik aidatı gelirleri, 1.728.229.389.- lirası bağışlar, 5.482.000.- lirası geçen yıldan devreden nakit, 77.267.849.- lirası borçlar, 107.184.000.- lirası sabit kıymetlerdir.

Parti il örgütlerinin kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin, 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nda belirtilen kaynaklardan sağlandığı, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu kararıyla doğruluğunun onaylandığı görülerek bunların Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezi'nin 1996 yılı içindeki giderleri 1.433.647.095.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun, 990.137.450.- lirası büro genel giderleri, 101.719.000.- lirası seyahat giderleri, 3.000.000.- lirası temsil ve ağırlama giderleri, 24.810.000.- lirası sair giderler, 274.548.645.- lirası geçen yıldan kalan borç ödemesi, 39.432.000.- lirası malvarlıkları karşılığıdır.

1.443.490.544.- liralık gelir ile 1.433.647.095.- liralık gider arasındaki farkı oluşturan 9.843.449.- lira, nakit mevcudu olarak 1997 yılına devretmiştir.

Genel Merkez'in defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin, 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti'nin 58 il örgütünün giderleri toplamı 1.918.563.238.- lira olarak gösterilmiş, bunlardan 7 tanesinde gelir ve gider olmadığı bildirilmiştir.

İl örgütleri gelirlerinin, 834.409.344.- lirası büro genel giderleri, 171.000.000.- lirası personel giderleri, 4.131.375.- bayrak, flama, rozet, kimlik kartı giderleri, 98.000.000.- lirası basın yayın giderleri, 115.000.000.- lirası seçim ve kongre giderleri, 228.250.000.- lirası seyahat giderleri, 128.000.000.- lirası temsil ve ağırlama giderleri, 160.700.000.- lirası sair giderler, 71.888.519.- lirası geçen yıldan kalan borç ödemesi, 107.184.000.- lirası malvarlıkları karşılığıdır.

İl örgütlerinin gelirleri ile giderleri arasındaki 3.000.000.- liralık fark, nakit mevcudu olarak gelecek yıla devretmiştir.

İl örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gider bölümleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu kararıyla doğruluğunun onaylandığı görülerek bunların, 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Yeniden Doğuş Partisi'nin 1996 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Parti kesinhesabında gösterilen 3.325.053.782.- lira gelir ile 3.352.210.333.- lira giderin, eldeki bilgi ve belgelere göre doğru ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Kira gelirinin 40.000.000.- lirasının, 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 76. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Hazine'ye gelir yazılmasına, 23.12.1998 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Ahmet Necdet SEZER

Başkanvekili
Güven DİNÇER

Üye
Haşım KILIÇ

Üye
Yalçın ACARGÜN

Üye
Mustafa BUMİN

Üye
Sacit ADALI

Üye
Ali HÜNER

Üye
Lütfi F. TUNCEL

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Mahir Can ILICAK

Üye
Rüştü SÖNMEZ